

I Norge prøvede den radikale Regering paa, om det ikke var muligt ogsaa der at indføre tvungen borgerlig Vielse. Det lykkedes imidlertid ikke, thi Odelsstinget forlangte, at Befolkningen skulde høres, Odelstinget krævede, at der skulde indhentes Erklæringer fra Menighederne og fra Kommunalbestyrelser, og der indkom da saa mange Protester mod tvungen borgerlig Vielse, at den radikale Regering og Stortinget maatte give efter og stille den norske Befolkning frit med Hensyn til, om Folk vilde have borgerlig eller kirkelig Vielse.

Jeg har en Gang prøvet at staa selvanden i Folketinget og hævde den valgfrie Ordning, og det saa meget bedrøveligt og sørgeligt ud for mig den Gang, kan De nok tænke Dem, men nogen Tid efter indkom der en Adresse med ikke mindre end 65 000 Mænds og Kvinders Underskrifter, og den gik ud paa, at man ønskede at blive fri for tvungen borgerlig Ægteforening. Det kirkelige Udvalg, som var nedsat i Begyndelsen af dette Aarhundrede, har ogsaa haft Sagen til Overvejelse, og Resultatet blev, at ved en Afstemning stemte 17 for den fakultative Ordning og 12 for den tvungne borgerlige Ægteforening. Der foreligger nu Oplysning fra Venstres Ordfører om, at der fra ikke mindre end godt og vel 900 Menighedsraad er indgivet Protester mod tvungen borgerlig Ægteforening. Her har man villet ringeagte denne Henvendelse eller omtalt den paa en Maade, som var den betydningsløs. Det skulde de Herrer ikke gøre, jeg tror, at disse Udtalelser fra Menighedsraadene staa som Udtryk for, at der i vide Kredse er en Tilbøjelighed til at protestere mod Indførelsen af tvungen borgerlig Ægteforening, og hvorfor skal man saa indføre den? Jeg holder af personlig Frihed, jeg holder ikke af Tvang i saadanne Spørgsmaal som det her foreliggende. Hvorfor kan man ikke være saa frisindet i dette Land, at man overlader til de unge eller ældre Mennesker, som vil indgaa Ægteskab, at vælge, under hvilken Form de vil have deres Ægteskab stiftet? Hvorfor skal man tvinge dem? derved opnaas ikke noget godt. Jeg for mit Vedkommende protesterer derimod, jeg stiller mig paa Frisindets Side, og jeg glæder mig ved, at jeg i de Aar, der er gaaet, siden Spørgsmaalet tidligere var til Behandling, har set, at de tre nordiske Landes lovgivende Forsamlinger har sluttet sig til den fakultative Form for Ægteskabs Indgaaelse. Jeg foretrækker, som sagt, at vi følger vore nordiske Prænder i denne Sag, fremfor at

vi slutter os til de Forhold, som er knæsatte i Preussen, i Tyskland. Jeg tror i det hele taget, at den danske Lovgivningsmagt i Fremtiden gør klogere i at se mod Nord end mod Syd. Jeg vil altsaa modsætte mig de ærede Medlemmers Forslag, skønt de er mine to gode Venner og i øvrigt mine politiske Meningsfæller, og anbefale andre ærede Medlemmer at stemme imod dem.

Ordføreren (Elna Munch): Efter at de forskellige Mindretalsordførere nu har talt, skal jeg tillade mig at henvende nogle Bemærkninger til dem.

Ordføreren for det ene af Mindretallene, det ærede Medlem fra Nørresundby (Kirk), har fremført til Grund for Forslaget om valgfrit borgerligt Ægteskab, at det vilde sikre en Frihed, som det almindelige borgerlige Ægteskab ikke giver. Det forekommer mig imidlertid, at denne Forestilling om en større Frihed kun hviler derpaa, at man er blevet vant til at betegne dette System som valgfrit, og at det System, som Flertallet arbejder for, har faaet Navnet: tvungen borgerligt Ægteskab, medens det naturligvis burde hedde: almindeligt borgerligt Ægteskab. Saaledes som man hidtil har tænkt sig det valgfrie System, vilde det jo have bevaret Tvangen for Præsterne, idet man gik ud fra, at disse maatte være forpligtede til at vie dem, som henvendte sig til dem, selv om de havde nok saa mange Grunde derimod. Nu fastslaar man imidlertid fra vedkommende Mindretals Side, at Præsterne skal have Ret til at afvise de Borgere, der henvender sig til dem, men derved forsvinder Friheden for Borgerne, det bliver en Art Naadesakt fra Præsternes Side, om de vil foretage Vielsen eller ikke. Man kan henvende sig, hedder det saa karakteristisk i Ændringsforslaget, til den Præst, man formaa til at foretage Vielsen; nægter en Præst det, kan man faa Lov til at gaa videre til den næste, og saaledes kan man gaa Tigtergang omkring til saa mange Præster, som finder for godt at nægte at vie de vedkommende. Der gives herigenem Præsterne en Ret til at indføre en Art Kirketugt, en Ret til at udpege, hvilke Personer der er uværdige til at modtage Vielse, en Ret, som aldeles ikke stemmer overens med den Ordning, vi i øvrigt har paa det kirkelige Omraade. En Ordning som den, Mindretallet foreslaar, bestaar i, at man siger til Borgerne: I har frit Valg mellem kirkeligt og borgerligt Ægteskab, men om I kan faa det kirkelige, beror ganske paa, om Præsten er tilfreds.